

EDITO

‘Als historici en het – ietwat oudere – publiek de vraag krijgen waaraan ze denken bij de mobilisatie tegen de oorlog in Vietnam, dan noemen de meesten waarschijnlijk de massale antioorlogsdemonstraties van studenten en jongeren’, zo begint Kim Christiaens zijn bijdrage in dit nummer. In zijn betoog weerlegt hij die perceptie en toont hij aan dat de mobilisatie voor Vietnam in de jaren 1960 en 1970 eerder werd gedragen door een vrij beperkte kring van relatief oudere mensen, die vooral verbonden waren met de communistische partij. Zij speelden de sleutelrol en wisten een breed scala aan groepen te mobiliseren. Het meest innovatieve van deze studie is dat ze het taboe doorbreekt over de rol van Vietnamese diplomaten bij het ontstaan en de werking van de solidariteitsbewegingen met Vietnam.

Patricia Van den Eeckhout verrast met een stuk over de koks, kelners en maitres d’hôtel tijdens de Wereldtentoonstelling van 1913 in Gent. Een expo van dat formaat trok een massa toeristen aan en lokte ook heel wat horecapersoneel naar Gent. Het ging hen echter niet altijd voor de wind. Vaak wierven hotel- en restaurantuitbaters te veel horecapersoneel aan, dat ze dan gewoon weer wandelen stuurden. Op basis van de klachtendossiers van het gedupeerde personeel komt de auteur tot de conclusie dat er bij de compensaties die werden toegekend naar aanleiding van een onterecht ontslag, een duidelijk onderscheid was tussen wie als bediende of als arbeider werd beschouwd – ten nadele van die laatste uiteraard. Niets nieuws onder de zon dus.

Via Bert Govaerts kregen we een opmerkelijk stuk van de Portugese biograaf Rui Afonso. Hij vertelt het verhaal van Aristides de Sousa Mendes, een diplomaat die een tijdje consul was in België maar in 1938 ‘gedegradeerd’ werd tot consul in Bordeaux. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog reikte hij duizenden visa uit aan vluchtelingen, onder wie veel Joden, die via Portugal weg probeerden te raken van het Europese vasteland. Dat hij daarmee de strenge richtlijnen van dictator Salazar negeerde, kwam hem na de oorlog duur te staan.

En dan is er natuurlijk het hoofdstukje Vooruit. Dit jaar viert heel Gent de honderdste verjaardag van het Feestlokaal. Als hét bewaarhuis van het rijke erfgoed van Vooruit is Amsab-ISG een actieve partner in het project. We brengen er de sfeer al in met een selectie uit de glasplaten met reclame voor de coöperatie Vooruit die in de cinema van het Feestlokaal werden geprojecteerd.

Archivaris Rik De Coninck stelt twee nieuw verwerkte archieven voor: dat van Marc Laquière, die grenzen verlegde op het gebied van onderwijs en antiracisme, en dat van Arbeid & Milieu, een samenwerkingsverband tussen de milieubeweging en de vakbonden dat streeft naar een sociaal en ecologisch verantwoorde samenleving.

We sluiten af met twee boekbesprekingen: Joeri Januarius las *Kijken zonder zien* van Gie van den Berghe, een boeiend werk over omgaan met historische foto’s. Joey De Keyser bespreekt de uitgave van het herwerkte doctoraal proefschrift van Eva Schandevyl, over het engagement en de netwerken van linkse intellectuelen in België tussen 1918 en 1956.

Paule Verbruggen